

UUDISLEHT

Saksa väed jätkavad edasitungi Saksa vastus täna õhtuks?

Prantsuse sõjaline ülevaade. Prantsuse alplarmee tiib lahtine. Väga tugev surve Dijoni juures.

London, 19. 6. E.M. (Reuter.) Prantsuse ringhäälingu kommenteerija andis eile õhtul ülevaate sõjalisest seisust. Ta seletas, et Saksa edasitungi äärmisi punkte võidakse loetleda järgmiselt:

Pärast võitlusi Alam-Seine'ni Prantsuse armee tõmbus tagasi Oureux' ja Chartres' piirkonda ja võitlused jätkuvad praegu Avranches'i ümbruses. Teine Prantsuse armee, kes võitleb Loire'i juures ja kaitseb Tours'ist Charite-sur-Loire'i minewat joont ja Blois' ja Orleans'i ümbrust ja on okupeerinud osa neist linnadest Loire'i ühel kaldal, on asunud seotud positsioonidele, kus on ägedais lahinguis tekitatud waenlasele rasked kaotusi tema kaitset tulla üle Loire'i jõe.

Edasi järgneb määratu kiir, mida reatas Chateau-Thierry ja Tardenois'

kaotus. Siin jätkatakse on teostanud uusi edasitunge ja jõudnud Nevers'i ja sealt edasi Autun'i, mis on tõenäoliselt nende käes. Väga tugev on surve ka Dijon'i juures, kus waenlase kolonnid on jagunenud kahte rühma, esimene neist jälgides Saone'i orgu kuni Chalons-sur-Saone'ini ja teine tungides edasi Selweefia juunas, misjaguses piirformas on praegu mõimatu täpselt defineerida edasitungi äärmisi punkte.

Kolmas armee, kes hoiab Maginot-lini Montmedy'ist kuni Basel'ini ja kes oli osaliselt evakueeritud, on end uuesti grupppeerinud ja teostab praegu liikumisi, mida tuleb hoida huurimas saladuses. Meie neljanda — Alpide armee tiib oli jäänud lahiseks pärast sisenurdu Saone'ni ja tema juhatus on mõtnud tarvilikele viivitamatuid abinõusid selle hädaohu pareerimiseks.

New York, 19. 6. (Reuter.) Columbia ringhäälinguühingu teatel Prantsuse ringhäälingu teadustaja seletas eile õhtul hilja, et on väga kahtlane, kas Saksa vastus Prantsuse maherahu nõudmisele saab enne kolmapäeva õhtut.

Washington, 19. 6. E.M. (Reuter.)

Presidendi sekretär Coghly ütles ümber Itaalia päritoluga teatel, millele järele Suur-Britannia olevat palunud president Roosevelti esineda mahetalitajana Saksamaa, Itaalia ja Prantsusmaa vahel, et nõutada neist viimasele asjat rahu.

Saksa õhurünnakud Inglismaale

Essexi krahvkonda pilluti pomme

London, 19. 6. E.M. (Reuter.) Mõõdunud õhtul oli kuulda Essexi krahvkonna kohal teatava arvu waenlase lennukite lendamist. Prožektorid ja õhukaitses astusid tegemisse. Teatav arv pomme pilluti alla. Õhuhäiret ei antud.

Prantsuse Indo-Siina üle. Peale selle välisminister võttis valitsuse täisis-tungil ja kutsumas kabinetinõukogus seisukoha status quo säilitamise asjus Prantsuse Indo-Siinas.

Jaapanis kaalutakse Prantsuse Indo-Hiina küsimusi

Tokio, 19. 6. E.M. (D.M.B.) Domei agentuuri teatel toimus välisministerruumis Arita eesistumisel nõupidamine

Ainult „Uudisleht“ ilmub peale lõuna!

Leedu peaministri kõne

Tulevad uued valimised

Rannas, 19. 6. E.M. (Elt.) Leedu peaminister Juostas Paleckis, kes täidab ka mahariigi presidendi ülesandeid, esines eile õhtul Leedu mahariigi kodanikele raadiotöena. Alles korstasteeritud iiklikult diktatuuri mõimetust siie ja välispoliitilisel alal, ja hülka mõistnud endise presidendi põgenemist, peaminister Paleckis selgitas suurtes joontes uue valitsuse poliitikat, mis on järgmine:

Kõigi välisriikidega säilitatakse head suhted. Siis Leedu ja liitlastriigi R. Liidu vahel on rajatud vastastikuse abistamise lepingule ja need on jüdam-lifud. Punaarmee leiab Leedus vastu-võttu parimaits tingimustis ja kõike wa-

jalikku abi. Praegune parlament jaade-tatse laiali ning riigioranite ja omawa-litjusaasutuste privilegieeritud valijad kihistatakse. Senine poliitiline kord, mis oli jühitud rahwa huwide vastu, for-raldatasse ümber. Era*onnad ja eesõi-gustatud organisatsioonid jaadetasse laiali.

Päewatörras on juurte rahwamasstide heaolu, nende kultuuriline tase ja rahwa termishoid. Poliitilised wangid on wa-bastatud. Peaminister Paleckis lõpetas oma kõne üleskutsega kõigile kodanitele waatamata nende jehundile, rahwusele ja ujule töötama kaasa kalli isamaa hüwan-guks.

Inglismaa jagali nelja sadamatöö piirkonda

London, 19. 6. E.M. (Reuter.) Rae-made kiire laadimise kindlustamiseks sadamais ja kaupade kiirendatud kätte-jaamiseks tööminister jagas maa nelja piirkonda, kus sadamate tööinspektorid kontrollivad tööd dokkides. Nende piir-kondade keskused on London, Liverpool, Newcastle ja Edinburgh. Kõiki iga piir-konna töölasi dokkides võidakse kasu-tada tööks, mis mõib osutada majalisets ükskõik misjaguses selle piirkonna osas.

Viimaseid telegramme

Johannesburg, 19. 6. E.M. (Reuter.) Kindral Smuts seletas eile õhtul oma raadiotönes, et Lõuna-Aafrika ei kõhkle oma sõjapingutuste kahelordistamises, asetades juurimaid nõudeid oma rahwale ja jatkates sõda kuni lõpuni. Ei ole mingit kahtlust Lõuna-Aafrika osuses ühineda teiste dominioonidega ja toetada Suur-Britanniat. Ta tähendas veel, et impeeriumile asetatakse juur koorem Põhja-Aafrika ja Vähi-Sõda kaitsmisega.

Washington, 19. 6. E.M. (Reuter.) Merebepartemangust teatatakse, et 10 torpeedopaati ja 10 allveelaewade häwi-tajat, millede ehitamine ühendriikide merewäele on peagu lõpule jõudnud, an-tatse Inglise-Prantsuse osutufomisjoni käsutusse. Ühendriikide merewäele telli-tatse nende ajemele kõige uuemat tüüpi laewad.

San Sebastiana, 19. 6. E.M. (D.M.B.) Prantsusmaalt fia saabunud põgenite hulgas miibis teiste hulgas ka parun Rotshild, Prantsuse endine välisminis-ter Malvy ja hulk Prantsuse ja Belgia parlamendi rahwasaadikuid. Kõik ho-tellid San Sebastiani ja teistes koh-tades Vaskimaal on neist tulvil.

London, 19. juunil. (Reuter.) E.M. Shuministeeriumist ja avaliku julgeole-ku ministeeriumist teatatakse: Waenlase

liiga palju fashismi pooldawale elemen-tidele ja et see on erinew Prantiuse rah-wa ja parlamendi kahtelt.

Inglise õhurünnakud

Loode-Saksamaale. Inglesed pommitasid Hamburgi, Ruhrimaad ja Rheini kaldaid

London, 19. 6. E.M. (Reuter.) Eile õhtul avaldati täiendamaid üffitsasju Shuministeeriumi hommikusele teada-andele Briti lennuväe jõiste operat-sioonide kohta Loode-Saksamaal. Sel-misel ööl Briti pommitlennukid pommi-tasid kolm tundi õlipuhastust ja refer-muacare Gelsenkirchenis, Hamburgis ja Wanne-Eickelis Ruhrimaal, samuti Doll-bergenis, mis asub Hannoverist ida pool, ja Hamburgis.

Tabati sõjalisi eesmäärke ja tekitati suuri tulihajusid. Mõlasi pommitati lõlmaajamu ja kaubawaffaleid Hammist põhja pool kuni Aachenini lõunas ja piki Reini Duisbergist Koblenzi.

Kordumaid tõhusaid lööke anti sõja-listele eesmärkidele. Kuuwalgel oli näha, et need sünnitasid kahjusid. Ka aerodroome pommitati Saksimaal. Neist ühes, mis asub Barmeni lähedal, puh-kes tulihajju. Peale selle pilluti pom-me Schipholi aerodroomi angaaridele Amsterdamis lähedal, kus tulistati alla üks Saksa lennuk filmapilgul, mil see walmistus maanduma. Kaks Briti len-nukit puuduvad.

London, 19. 6. E.M. Reuteri eri-firjasaatja Briti ekspeditsioonikorpuje juures teatab telegraafi teel ühest Ing-lise lõunajadamaast: Ma saabusin hilju-ti Inglismaale, tulles ühest Prantsuse lääneladamaast. Suurem osa meie wä-gedest on juba saabunud Inglismaale ja on loota, et ka ülejäänud osa saabub marsti.

Jutuajamisel Prantsuse maa- ja mere-wäe ohwitseridega ja samuti Prantiuse eraiikutegea umbes 500-kilomeetrilisel ringjõidul lahingufronti piirkonnast ja-damani, kus ma asusin laewale, ma leid-fin, et on laialt lewinud arwamine, et uus walitus ei wõi enam kaua omada Prantiuse rahwa toetust. Tuleb awa-meelst ütelda, et wäga laialdajelt wa-litjeb tunne, et Saksa reppim mõigneb

Bukarest, 19. juunil. (D.M.B.) E.M. R. Liidu uus saadik Bukarestis Lawrent-jew saabus neljapäeval Bukaresti ja asub oma kohuste täitmisele.

Trun, 19. juunil. (D.M.B.) E.M. Prantsuse senati esimees Jeanneney on saabunud üle Hispaania piiri Truni. Tema järgmiseks sihtkohaks olewat Dis-fabon.

Mehhiko, 19. 6. (D.M.B.) E.M. Presi-fident Cardenase eesistumisel walitus otsustas eile kofku kutsuda kongressi era-forralise istung. Sel istungil esitatawat kongressile järgmiseks seaduseelnõud: 1) seadus wäekohustuse kohta, 2) seadus kõrgema kaitfenõukogu loomiseks, 3) sea-dus õlitööstuse administratfiooni kohta ja 4) seadus raudteekaitse kohta. Kong-ressi eraforraline istungjätk toimub ar-watawasti juulis.

Haapsalu Mudaravila

(end. dr. Arroneti supelasutis)

algab tegevust

neljapäeval, 20. juunil

Iga päevaga kasvab „UUDISLEHT“ lugejate arv.

sest õhtul on aega lugemiseks kõigil roh-kem kui hommikul.

Saksa väed tungivad edasi. Inglisemaa jätkab võitlust igal juhul

UUDISLEHT nr. 160 — 19. juunil 1940. Lk. 2

nemad murtuina ja haigetna. Stand. ad
 Quise pögenemiseft oli ka neid maha
 wõtnud. (Sõrased)

UUDISLEHT nr. 160 — 19. juunil 1940. Lk. 3

Hector Berlioz — üksik kotkas

Huumorit

„Fausti needmine“ ei toonud autorile õnne. — Surm võttis kuulsalt muusikamehelt kõik omaksed ja jättis talle lootusetu üksilduse

„Kui elaksin sada nelikümmend aastat...“

Hector Berlioz nime tunneb kogu maailm. Kes ei ole kuulnud „Fausti needmist“? Aga kindlasti pole me kunagi mõelnud sellele geonusele, kes on annud maailmale sarnast muusikat.

Kujutlege ühe viletsa väikekorteris istuvat kotkast. Vana, üksik, surev kotkas. Vaenulikust saatusest lõõdud kuid ikkagi veel uhke — aga lootusetu uhke. Temas on kõik, mis meenutab kotkast: suurepärane, teraväokeline näoprofiil, hõredad, pikad, hallid juuksed, salkudena, nagu suled näole langevad, punakad silmad suurte kulmudekaarte all sügavas koopas.

Kui tema juurde sisse astuti, võis teda alati näha istuvat tugitoolis, vaip ümber põlvede.

Unistamas. Pigemini alati ärkamas minisugusest unenäost. Ehk mõtteist? Aga millele mõttes ta? Mis võib olla tema mõtiskluste sisuks? Kas tema noorus, täis uimastust oma geniaalsusest ja täis lootusi? Kas oma unistuste traagilisest lõpust? Kas kõigi oma jõupingutuste asjatuse? Kas kõikide tema saavutuste ja tööde kokkuvarisemisele? Kas „Benvenuto Cellini“, läbikukkunud hii-geleoste, ehk „Fausti needmisele“, mida ta ise omal kulul trükkis, proove korraldas, ise juhatus ja ise eeskontserdi toime pani, et siis kaduda silmapiirilt igaveseks — publikus vastukaja mitte leides?

Sellega oli ta ka materiaalselt täiesti purustatud, sest ta oli oma suurima panuse välja pannud.

Kuid keegi ei teadnud tema mõtetest midagi. Sest tema ei murdnud oma vaibust ühegi inimese vastu.

Ja kui tolleaegsed noored muusikud: Saint-Saens, Bizet, Massenet, Lalo käisid ta juures avaldamas oma entusiasmi tema tööde puhul, tema geniaalsust kummardamas, tema isiku ees suurt lugupidamist ning austust avaldamas — Berlioz kuulatas neid vaikides, tavaliselt sõnagi lausumatult, näos iroonia ja lepitamatu kibedus. Kord kui Saint-Saens oma tulisuses avaldanud noorte suurt usku Berlioz'i kuulsusse tulevikus, vastas Berlioz parandamatu kibedusega:

„Jah, kui elaksin võib-olla sadanelikümne aastat, võib-olla avarduki siis minu muusikaline karjäär.“

Kuid mitte ainult muusika ei valmistanud temale kannatusi: ta oli näinud suemas oma isa, oma ema, oma õdesid, oma naist. Jäi järele vaid poeg, kauge sõidu kapten. „Oh, mu armas vaene Lui,“ kirjutas isa pojale 1867. a. „Kui mul sind poleks!“ Kuid paar kuud hiljem suri ka see inimene troopika merel — kollatõppe. See oli juba liig... Nüüd rääkis Berlioz:

„Kõik on mulle nüüd ükskõik... Minu mõtted on nagu hauad, millede vahel käin kondimas... Ma olen nii vana, nii väsinud... Varjud tihevad mu ümber... laske neil tegutseda...“

... Selle suure mehe viimased päevad olid südantlõhestavad. Pimedas toakeses,

Hector Berlioz

üksi, kuulis ta ainult — tema oma sõnade järgi — omas hinges kohutavat duetti, mida laulsid — üksindus ja valu.

Ta oli ju kaotanud kõik tema poolt armastatud inimolevused ja ka oma viimse — usu oma töövilja edusse... Kuid tegelikult see õnnetu kotkas oma puuris oli loonud suurimad tolle sajandi teosed. Kahekümneviie aastast kerkis ta esile „Fantastilise sümfoniaga“, mis ühel hoobil võitis omale kummardajaid säärastes suurustes nagu Franz Liszt ja Paganini. Siis järgnesid „Romeo ja Julia“, „Fausti needmine“, „Troojalased“. Ta kirjutas kõike, mis tegi au Prantsuse

kunstile ja mida imetletakse ja austatakse tänapäevani.

Ta kõige iseloomustavam teos oli aga millegi pärast seninigi unustusse jäetud: „Benvenuto Cellini“. Selles teoses, tunni kestusel, avaldab helilooja muusika abil kõik: koha, aja, tegevuse, kõik ainult muusikalises vormis; värvid, atmosfäär, liigutused, tunded, tunnetused, — terve elu!

Berlioz'i oli alati tahtmine eluaval-dusi ilmutada ainult muusikalises vormis,

kuid see oli maal, mida pole enne teda keegi suutnud maalida, ega ka keegi pole veel senini suutnud teda jäljendada. Tema keel on äärmiselt värviküllane, kuid puht-prantsuslik, vaba tookord valitsenud italo-meyerbeersusest. Teda on püüdnud jäljendada kõik teised heliloojad, alates Lisztist kuni vene komponistideni, kuni Richard Straussini, kuid Berlioz' suveräänne algupärasus, tema seesmine väljenduste ootamatuse hurm, tema keele kergus, kuid siiski tung grandioosseks avaldumiseks, temas mässavate kirgede siirus — see on kokkuvõttes see ületamatu ja jäljendamatu suurus... mida tema eluajal ei mõistatud...

Juma ammu aga täitis Berlioz' prohvetlik selgenägelikkus: alles kolme aasta pärast täitub sadanelikümne aastat tema sünnipäevast 1803 ja kui kuulus ta on! Tema geniaalsus, tema teoste surematus sai revanshi üsna varsti — pärast tema surma, mis järgnes 1869. aastal.

Kaheksa aastat hiljem, — 18. veebr. 1877 kanti Pariisis ette ta „Fausti needmine“, mis sai hiigeledu osaliseks.

ette sadasid ja sadasid kordi, igalpool maailmas. Kuid Berlioz ise, see suurim Prantsuse suurmeister viimases sajandis, oli surnud, nägemata oma võidukäiku.

Reinhold, neiuina Hurland, 61 a. v.;
Aminna Kangro, 22 a. vana.

Sihlatud:

Tallinna linna perekonnaseisunametiis: Kusto Lauri, 29 a., autojuht, ja Salme Seifman, 20 a., kodune. Mõlemad elunevad Tallinnas. Georgi Reiman, 24 a., fon-toriameetnik, ja Daisy Koozatalu, 24 a., õpetaja. Mõlemad elunevad Tallinnas. Nikolai Shitsherbakov, 29 a., kringsepp, ja Margarethe Kuulpat, 32 a., rätsepatöö-line. Mõlemad elunevad Tallinnas. Mart Mätilik, 48 a., kinnateenija, ja Adele Gasmil, 30 a., tangur. Mõlemad elunevad Tallinnas. Karl Rootz, 26 a., pudeli-tegija, ja Senni-Rosine Rapp, 22 a., kodune. Mõlemad elunevad Tallinnas. Hugo Censjaar, 32 a., tööline, ja Mide-Elvine Maide, 27 a., kodune. Mõlemad elunevad Tallinnas. Johannes Lepik, 34 a., muusik, ja Emilie Siff, 45 a., õmbleja. Mõlemad elunevad Tallinnas. Hugo Mili-kwee, 26 a., tööline, ja Elfriede Mart-jan, 27 a., tööline. Mõlemad elunevad Anija wallas.

Hällist haurani

Registreeritud Tallinna linna perekonna-seisunametiis:

Sündne: Tiit Loo, Marti ja Agnes-Abel-Heidi poeg; Toomas Kivimägi, Karl ja Maria poeg; Siivi Knausberg, Arnoldi ja Lydia tütar.

Abielumisi: Juho-Martin Aule ja Agnes Siidirätsep; Elmar Oja ja Linda Karu; Otto Root ja Aino Suurjaar; Albert-Josep Haudep ja Aino-Rosita Märf.

Surmajuhumeid: Karoline-Matthilde Red, neiuina Thalberg, 76 a. vana; August Kirs, 55 a. vana; Saine Kuu, 4 a. vana; Anna

jutaks, et jubba jälle on üks Jürri või Mart syitnud omma Motor-rattaga kraavi või vastu Telegrafi-posti või muidu kuskile vastu ja onn murdnud omma säre-või künarluu tükkis purruks ning peab Latsaretis mag-gama keik illusa suve aja. Kui seddaseltis õnnetus tabbab ühte või kahte, sis ei olleks selle kohta ütlemist, agga vimasel ajal on se otsekui üks taud. Üks õppetatud mes Tartu linnas on luggenud ärra, et üks-päinis tännavu on kahhe vimase ku jooksul tervelt nelliteist inimest oma lud-kondid purruks ajanud ja se on õige, sest kui minna mullu suvvel käisin asja pärast Tartu Suurekoli, ehk Unniversitedi laatsaretis, sis olli seal kaks haigetubba ehk pallatid tükkis täis ainult neid, kes ollid ommal Motor-ratta abbiil käe ehk jalla purruks sõitnud.

Mis on sis se, mis teb selle Motor-ratta ni hirm-saks surmamassinaks? Se on üks immelik ja ära-aryamata väggi, mis kissob liggi isseärnanis nori ja terveid inimesi. Nemmad ostavad ommale ühhe Nahk-Joppe ja laia äärega sonni-mütsi, mille ette nemmad kinnitavvad märgi ja nad vallavad Benzin omma riete peale ning sis käivad ringi otsekui nored kukked, kes kirrevad valju hälega, et keik peaks neid näggema ja imestamma. Ja kui nemmad sis üksi või ühhe Motor-Prudiga omma Motto-Tsikletti peale istuvvad, sis lissavad nad seda keige suremat kiros-t, sest iggaüks peab näggema, kui kanged ja ossavad mehhed nemmad on. Otsekui olleks neil, vennikestel, ei tea mis tähtsad asjad ajada, et nemmad peavad Piritalt Tallina tingimata kihhotama vie minnuta, agga jummalä pärrast mitte kaheksa või kümne! Misuggene assi on ärraütlemata kahjulik ja keik, mis rahva tervisele kahjulik, sab kõvvasti ärra kelatud.

Agga sedda, et Motor-Rattad meie inimesi iggal as-tal kümnete kaupa sandiks tevad, meie otsekui ei märkagi. Sellepärrast otame keik pikki-silmi sedda, mis panneb piri sellele iggavesselle kondi-murdmissele.

Naljanurk

Lennuväe sõdur ja päästearmee-lane. Laupäeva õhtu. Viimane tramm Kadriorgu on peagu tühi. Jaani kiriku juures astub trammile len-nuväe sõdur, kes haarab kramplikult kinni trammi tagumisel platvormil asuvast tugipostist. Mees on ilmsesti pisut üleliia „võtnud“ ja tasakaalu säilita-mine nõuab kogu tähelepanu. Seni on kõik läinud libedasti ja mehel on veel vaid üks mure — kuidas saab Lasnamäest üles.

Viru väljakul tuleb trammi päästearmeelane. Ta vaatleb tükk aega kaasatundva pilguga nokasta-nud sõdurit ja lausub siis malbelt:

— Armas vend, kas sa ei mõtle ka, kui sügavale võid langeda, kui annad enese alkoholikuradi kün-tesse?

Sõdur jollitab silmi. Nähes, et teine kannab mund-rit, lausub:

— Khas... hõkk... kas sa oled kah sõdur või?
— Jaa, vastab päästearmeelane tõsiselt.
— Kus... hõkk... väeosas sa teenid?

— Mina olen taevane sõdur, vastab päästear-meelane kannatlikult ja viisakalt.

Lennuvälase silmad lähevad suureks. Ta vangu-tab pead ja lausub kaastudlikult:

— Oi sa pagan... No annab sul, hõkk, alles ro-nida, enne kui kasarmusse saad!

Hea nõu.

Õppisin kord tundma üht daami, kes oli väga avameelne ja vastutulelik. Viie minuti jooksul teadsin terve tema elu-loo.

„Ma olin abielus,“ kaebas ta, „ühel ilusal päeval palusin oma mehel alt pa-gari juurest leiba tuua. Ta läks ja ei tulnud enam. Ma ootasin ja ootasin. See oli asjata. Sellest ajast pole ma kuulnud temast enam midagi. Nüüd on 5 aastat juba möödas. Mis teeksite teie minu asemel?“

„Mina ei ootaks kauemini, armuline proua.“

Ta liibus õrnalt minu vastu.
„Ei ootaks? Mis siis?“
„Mina tootsin nüüd teie asemel omale ise leiva pagari juurest ära“

Mees loeb naisele ajalehest: „On tarvis 840 miljonit lammast, et saada küllalt villa inimkonna riietamiseks. Noh, kal-lim, mitu tulevad sinu arvele?“
„Üks, minu tallele!“ naeratab naine.

Kuskil kirikus olid ingliskujud, kellele olid kõrge kontsadega kingad jalas. Kee-gi turist leidis selle kummalise olevat ja küsis kõstrilt:

„Olete teie näinud kunagi inglaid kõr-gete kontsadega?“

Kõster vastas:
„Seda ma ei tea! Aga ütlege teie mulle, olete teie näinud kunagi inglaid ilma kõrgete kontsadeta?“

Noorsõduritel on püssikäsitus para-jasti pooleli. Seersant seletab:

„See on püssipära, see püssiraud, see jälle lukk... Teie seal taga, pange hoo-lega tähele, muidu ei õpi teie seda ku-nagi ära. Muide, mis on teie elukutse?“

„Püssitegija, härra seersant,“ kõlas vastus.

Proua Sillaste tuli koju. Ta oli uue lambivarju ostnud ja küsis nüüd oma mehelt:

„Kas see ei ole armas, Artur?“
Mees tõstab pea sekundiks ajalehe ta-gant ja uriseb:

„Igal ajal on oma piirid, Klaara! Kui sa seda kübarat tõesti tahad pähe pan-na, siis mine, palun, üksinda välja.“

„Mulle räägitakse, et teie ja teie abi-kaasa juures olevat olnud armastus esi-mesest silmapilgust?“

„Jah! Täiesti õigus! Just sel päeval olin unustanud oma prillid koju.“

„Kas sa ei leia, Linda, et ma näen väga kahvatu välja?“

„Seda küll, aga see laseb end kergesti aidata!“

„Ja kuidas, kui ma tohin küsida?“

„Pese kord õige puuder maha!“

Heino õpib tundma üht uhket tütarlast. Vaimustatult ütleb Heino: „Teie, teie ei teegi!“

Tütarlaps noogutab nõusolevalt: „Mii tiis ei teegi!“

Kui mina töötan, ajavad kõik inimesed mu lahti!“

„Kas imestujest?“

„Ei, ma olen hambaarst!“

Seitungileht nr. 32

Tänuavaldus

Käesolevaga valdame kõige otsekohesemat, siira-mat, õiglasemat, südamlikumat ja tõsisemat tänu kõi-gile neile, kes meid meie juubeli puhul ei tülitanud tervitustelegrammidega ega suuliste tervitustega.

„Seitungilehe“ toimetus

Päevauudised

Kirepi-Kudinal peeti piimaühingu koosolek-ut. Otsustati kaheteistkümne häälega seitsme vastu muretseda üks kolmetolline männilaud kaevurakete parandamiseks.

Juhtkiri

Motor-Ratta, ehk Mottotsikletti-sõitmisest

Kirjotanud Posti-Pappa

Tohho pimme! arvab mõnni luggeja-vadder. Mis peaks vannal Posti-Pappal ollema ütlemist ühhe ni-sugguse mottoriseritud assja kohta, nagu sedda Mo-tor-Jalgrattas? Agga kül on, ep olle imestadda mis-kiit. Naggu keik luggejad on pannud tähhele, ei olle meil naljalt ennam ühtki päeva, millal Zeitungeid ei kir-

Andke võimalusi lastepropaganda

teostamiseks

Majaperemehed endiselt pelgavad lapsi. — Ühe perekonnalse jutustus

„Selge, talts inimene, kes asub majaomanik, kes armastab lapsi — kui miisugune veel üldse olemas on?“ küsib tervetegaafit Alfel Roosman, kellega vestleme ta runitas töötas o-ü. „Stratfi“ juures.

„On siis tõesti põhjust oluforda nii tumedas valguses näha?“ esitan vastustajimuse.

„Tahaksin näha, kust te need roojad prillid võtate, kui olete laste tõttu seitse aastat jellisel kornel „Jemmus“ olnud nagu mina!“

Jutustaja on oma nahal küllalt libedalt tunda saanud raskusi, mida toob lasterohkus, kui inimene pole ise just majaomanik. „Wiis last mul on, ja kui pere veel ühe võrra kasvab, mida mahest lähemal ajal oodata võib, pole enam lootustki Tallinna ega Nõmmele pääseda.“ Juba praegu on kunstnik sunnitud koos perekonnaga elama Keilas. Seal Tallinnas töö käimine pole naljaasi ja mõjub väga talistavalt kutsetegemisele.

„Ja ega üffi see Keila vahet jöitmine mõju töömeelole. Juba iseenest teadmine, et samal ajal, kui rõhutatakse perekondade juurekasvu vajadust, pead lastega kuidagi lahinnatud olufordas olema, mõjub rufuvalt. Kuidas loadki unustada niisugust lugu, nagu minuga juhtus Nõmmel, kuigi tol korral oli meil alles ainult 4 last. Majaomanik Põllu tänawal ütles mulle sõna-lõnalt:

„Neb minu maja juures on laste jaoks liiga hea.“

Ja kui nüüd tead, et tema pole ainus jellelaadiline, siis tõepoolest tekib olufordale mõeldes eriline tunne, millele ei oska õiget nime leida. Ma ei räägi selleks, et sihilikult süüdistada majaomanikke, küll aga iseloomustab see küllalt mõtteviisi, millega lastepropaganda ei ole suutnud kuidagi toime tulla. Aga selge nüüd, mis mõtet on hüüda: „rohkem lapsi!“, kui

lastevanemad peavad ringi käima valutava südamega, sest pole ulu- alust, kuhu lapsed paigutada?“

Kui suurte raskustega on lasterikkamal perekonnal korteri leidmine seotud, selle kohta A. Roosman jutustab edasi veel mõndagi iseloomustavat enda tähelepanekuid.

Nii olemat vähe neid majaomanikke, kes ütlevad lausa suu sisse, et nad lapsi majja ei taha. Küll peab aga korteriotfi ja ise märkama, milles asi seisab. Saanud muude tingimustega kokkuleppele, küsib majaomanik: „Kas teil palju lapsi on?“ Kuulnud, et mõned ikka on, lausub ta juba napilõnalistelt: „Hea küll, tulge siis homme tagasi. Ma praegu ei tea veel kindlasti luba. Min kodust ära ja ei tea, kas naine mahest wahpeal pole mõnele teisele ära lubanud.“ Teisel päeval muidugi selgub, et „jah, oligi nii!“ Sagedasti olemat ka nii, et

sel ajal, kui majaomanik korteriotfi- jaga kaupa teeb, kuulatab perenaine kõrvaltõas.

Suuldes, et üürnikandidaadil on lapsi, tuleb siis perenaine sisse ja lausub oma eluseltõlisele: „Ma juba andsin korteri ära.“

Niisuguseid lugusid on kunstnikul juhtunud nii Tallinnas kui ka Nõmmel küll ja küll.

Viimati läks asi nii hulluks, et mujale polnud oma lastekarjaga minna, kui asusin Pääsküla kull- fassse „tondilosse“,

mis alalist kübi seisab. Summe elafimegi seal ilufasti ära, aga talwel pidi külm

Rossmannide perekond. — Vasemal väike tütar Seli juures meeleolus. — Paremal ülal pr. Rossmann poja Montiga; all — A. Rossmann töötamas.

toas vägisti ära mõtma, ja ei jäänudki muud, kui panime jaanuaris tulema. Leidisin nimelt Garfu tänawal maja, kus polnud just väga laste vastu. Korteri üüris wälja noor mees, kes küsis küll ka, kas lapsi on, kuid lausus jaatava wastuse peale siiski: „Mis siis ikka — kolige siiski!“ Tuli aga nii wälja, et maja tegelikult omanikult oli hoopis selle lahke noormehe wanaema, kes elab alalist Tartus. Nagu tellimise peale saabus just kolimise päeval wanaproua Nõmmele ja siis läks juureks mürtuiks meie ja meie laste pärast. Saatfin küll koge osa lapsi Keilaske oma wanemate poole ja käisin neid seal ferd nädalas waatamas, kuid wahetord oli ikkagi rikkis. Teatati, et majaomanik wajab sama korterit enda jaoks, kuid seal on üürilised — lasteta üürilised — veel tänapäewani sees.

Suma oja peret juba Keilas oli, kolimise miimases hädas ka ülejäänuga sinna. Aga wõi Keilaske need korterid on lasterikkastel perekondadel wanaft mõtta. Alguft afufime hull aega fõrtfi teisel korral. Seal ei saanud kopsi umpruse tõttu üldse wälja lasta.

Lõppeks sain üürida end. P o d i n i üfliftude lasteaiaruumid, ja seal me nüüd siis elufeme oma wiie

Lapsega,

fellest noorim kahe- ja wanem 10-aastane. Tallinnas töö käimine pole naljaasi, kuid mis parata, kui inimesel on — lapsed.“

Kõike seda rääkides on kunstnik nuf- ter ja jääb mulje, et see mees pole wä- nud nii palju oma tööt kui just neist mu- redeft, mida tal ei tarwitseks olla, kui las- tepropaganda tõefti oleks tulemuft andnud. Ja arwab, et mahest üheks wõ- maluseft oluforda lahendamisel wõiks olla lasterikkastele perekondadele pikaaja- lise laenu wõimaldamine oma kodu ehitu- miseft. Kui maaparanduse laenu wõimal- datakse 50 aasta peale, kas siis lastele fõodfate arenemise wõimaluste andmiseft jeda tõesti teha ei saa?“ lausub A. R o o s m a n mõtlikult.

Kaalu.

Suvimaja 1000 kr. eest

Sumitaw näitus Loodushoiu- ja Turismiinstituudis. Eestis 400 looduskaitse alla wõetud puud ja rändrahnu

Loodushoiu ja Turismiinstituudi ruu- mes Roidula tänawal on awatud turis- mi, looduskaitse, parginduse ja kodu- au- nistamise näitus.

Palju ruumi on antud Radrioni wäl- jaehtimist ja oluforda käsitlemale pla- nidele ja kaartidele. Neist on kõige wa- nem W e f f e l b e r g i kaart, mis pärit 1688. aastast. Selle järgi olid suure pargi asemel veel talud ja laialt tun- tud Ristimäe fõrts. Üldistelt aga oli ümbrus suur liiwandõmm, mille keskel leibus tiike. Wiimajed on nüüd muidugi finni kaswanud. Edasi on kaarte 1823. ja 1829. aastast, milliseft ajaks oli juba rajatud park ja astutud samme maa- ala üldiseft korraldamiseft. Peale nende plaanide, mille järgi on tööd juba läbi wiidud, pälwiwad tähelepanu need, mis näewad ette uusi korraldusi ja üritusi, nagu näit. juurejoonelise roostiaa afuta- mine jne.

Aluanduse büroo poolt on walmistatud mitmele taludele ilu- aedade plaane, milleft mõned on pandud wälja külas- tajaile waatamiseft.

Looduskaitse-alaliste wäljapanekute hulgaft tuleks wälja tõsta mitmesuguseid

diagramme ja faarte, mis näitawad piit- likult looduskaitse alla wõetud ränd- rahne, wanu puud ja parke ja nende esi- nemisalasid. Üldise on wõetud

looduskaitse alla umbes 400 ränd- rahnu,

haruldast puud ja parki. Rändrahne esi- neb rohkem Põhja-Eestis, haruldasi puud aga Lõuna-Eestis. Üldistestegelas on üle riigi 500. Selleft armust moodusta- wad fõofofetajad 72,5%, metsailemad 15,3%, kuna ülejäänud on teise elu- kutje pidajad, nagu talurid jne.

Riigi kõrgema Kunstifooli aiandus- arhidektuuri kurjuse õpilased A. U n d- r i s t e ja Nora T i l k on walmistanud suwimajade ja neid ümbritsewate aedade mudelid.

Wastawajft kalkulatfioonideft selgub, et Undriste kawandi järgi walmistatav suwimaja läheb maksma 1000 fr. ja 416 ruutmeetri suuruse aia korraldamine 1200 fr. 1800-ruutmeetrilise aia raja- mistulaks on Nora T i l k kalkuleerinud 3600 fr.

„UUDISLEHT“ on iga kodu sõber

Austraalia eestlane külastas Narvat

Tal jäi Itaalia pank „Kinni“ üle 20 000 kr.

Kaks päewa wiibis Narwas Austraalia ees- lane M i h e l L a g o s, kes oli üle Siina, Jaa- pani ja Itaalia fõitunud fõdumaad külastama. Narwa oli ta fõitunud selleks, et oma fõl- naga näha kuulsaid maa-aluseid wõlufarte ja wa- nu kindlusti ning bastioone, mis piirawad wana linnaosa.

M i h e l L a g o s, kes elas Pärnus, lah- kes Eestist 16 aastat tagasi, afudes elama Austraalias, ja nüüd on ta juba ammu Austraalia kodanikuft wastu wõetud. Mõni kuu tagasi afus ta oma uuest fõdumaalt teele, et külas- tada fõdumaad. Teel peatus ta Siinas, Jaa- panis ja hiljem Itaalias. Enne kui Itaalia fõtta astus, paigutas ta seal panka üle 20.000 krooni, misfugune summa on nüüd „Kinni“ jäänud, sest Austraalia on Itaaliaga sõja ajal. Tema tagasiõit on nüüd hoopis keeruliseft muutunud ja fõitumaks jääb, kas ta üldse lähemal ajal saab tagasi fõtta.

150 uut asulat

Käsil mittepõllumajanduslike kes- kuste tunnustamine asulaks

Tedeministeeriumil loostõus Garju maa- walitfulega on praegu käsil eestõud maal suuremate mittepõllumajanduslike keskuste tunnustamiseft asulateft, kus tehtiwa ehi- tuseaduse järgi maksma pannaft linna- de kohta käiwad eestirjad. Mittepõllumajan- duslike keskuste tunnustamine asulateft on tähtis nende keskuste wäljaarendamise ja heaforra seisufohalt. Seni on asulateft tun- nustatud Kehra ja Maardu, kus asulapiirid on juba kindlaks määratud. Käimas on eestõud Naasiku, Rapla, Saku, Gageri, No- hila, Sagordi, Wafnarwa tunnustamise koh- ta asulateft. Wastaw komisjon käis neil päewil Kofel, Juurus ja Keawal, kus ko- misjon määras eelalgies piirid kindlaks. Üldise on tedeministeeriumis teotfil umbes 150 mittepõllumajandusliku keskuste asulaks tunnustamine, milleft fõostatatfe plaane ja hangitakse andmeid nende asulate elu- jõu- lise kohta.

300 vagunit korrastamisel

Raudteede Talitufel on käimas ettewal- mistustõud Mõisafõla wagunite parandus- depooft wajaftse ruumide juureehitamiseft, mis läheb maksma Kr. 250.000. Käsole- wal aastal fõlutatakse selleft otstarbeks ca 100.000 krooni.

Selle ehituse teostamiseft muutuwad töö- tamise elud Mõisafõla depooft põhjalikult, eriti töölise terwishoiu nõudeid silmas vi- dades. Kuid ühes sellega kiirendatakse tun- duwalt wagunite parandamist.

Ka olemasolewate ehituste korrashoiu töid wiiaftse praegu ca 250 erifõhas läbi, nende töde koguwäärtufes on Kr. 450.000.

Wagunite parandamise alal fõubetakfe eriti sel aastal palju ära teha, kuna tööd on käimas 300 waguni korrastamiseft.

Alustatakse tervis- hoiupropagandat

Sügisel toimub Tallinnas üle- riiklik terwishoiu näitus

18. juunil toimus Sotfiaalministeeriumis ministriabi dr. A. Mõttuse juhatusel üle- riik- lifu terwishoiu näituse peafomitee fõofolet, milleft oli wõtma oli kufutud fõffu 22 or- ganifafiooni ja afutufe esindajat.

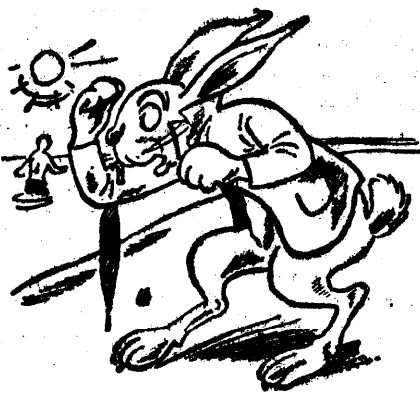
Kõofoletu päewafortas oli ülewaade üle- riikliku terwishoiu näituse töde senistest käi- guft ja näituse esinemise fõifumus wäljaspool Tallinna. Ülewaate üleriikliku terwishoiu näituse töde senistest käiguft andfid näituse peafortaldaja dr. W. S u m m e r g ja Riigi Statistika Keskõür indaja G. K e i m a n. Ülewaateft selgus, et us toimub käsole- wal aastal Tallinnas embriift novembri- ni ja fõofoneb kumeft alul üksteisele järg- newaft erinäitufest. Näituste jari algab 7. septembril ja lõpeb 25. novembril 1940.

Erinäitufed muutuwad järgnewaft: sep- tembrifinis 1) Mahwastiku tulewik ja 2) haigused; oktoobrifinis 1) Kortier-fõdu, toit- lus-riietus ja 2) fõoli ja waimuterwishoid; novembrifinis 1) Tõõterwishoid ja 2) ter- wishoid ja arstiaiti.

Näituse kesfel toimub pidev terwishoid- lise probleemide selgitamine ajafirjadufe, raadio ja loengute fõadu. Näituse ettewal- mistatõd tööd on käimas. Peafomitee ära kuulunud ülewaate tunnistas senist töd was- tufõetatõwaks ja awaldas tänu näituse kor- raldatõwale toimefõnale senini tehitud töd eest.

Kaaludes näituse korraldamist wäljaspool Tallinna tunnistas peafomitee tarwitõtuft, et peale selle, kui on toimunud näitus Tal- linnas, tuleks see rändnäitufena korraldama- fele üle maa.

Salongilohot mōis fūmel enbale Inbaba ter-
nitub pūhūst. Et Tāllina atawatē alaline
fūnstifalōng, see teba et hāiri, jēt fellest
kajaneb kīmbōstī atane salōng, mōis mōis
salongilohot et hūwita.

Ülevaade siseriigi sündmustest

Siivitsi elanik A. Timm teatas politsetele, et temalt on mees warastatud seljaist ri-

Saaja linnaroolitogu pidas esmaspäeva õhtul oma järjekorbet koosolekut, kus astuti Saksa Kaasbasmalitsusele vast 20 000 ruummeetri suurune krunt ja planeerida ehitistaladeks. Koosolek otsustas anda Rannahotellile loa alkoholi jookide müügist.

Mis on „aumiljonär“?

Juustate ilmade saladus mehe taskus. — H. Schmalts — Inuletaja, „ilmatark“ ja rahuapostel

S. Schmaltz.

Tartu laenasadamas jagib enne Peipsi-
auriku wäljumist kirju rahwahulk. Wähe-
ütlewa wälimuslega sõitjate seas haffab

Uks lähedalreisjaid küsis „ilmatar-
galt“, miks ta Tartumaa laulupeo ajal
lastis vihma sadada, nii et esimesel päe-
mal ilegi kontsert jäi pooleli. Aurahade-
ga mees raputas pead. „Oi, rumal olete,
noorhärra. See polnud tehtud vihm,
see oli niiskama. Kui oleks olnud tehtud
vihm, siis poleks laulupidu pidada
saadudki.“

Ma olen nōmmelane

Tema kätutab mind oma sõiduplaaniga, ja tema ütleb oma sõiduplaani muudu, millega ma pean lõpetama ametitööde kuulamise ja isegi napimistmiste.

4-10-1964

Armestades kõiki neid asjaolusid ja

Sa mu praegusest oluforraest tingitud asjaolude tõttu pean ma lõpetama naimelase wabanduskirja, sest... ah sa tead, mis näitab juba wanaisa hõbe-trapp.

Mõnede aastate eest trotses Schmalts
 ja wähesel wiisil luuletajana ning temalt
 on ilmunud mõned luuletuskoogud trii-
 listi.

Teie välimuses avaldub teie sarm

Filmitäht
nööri ja nôelaga

Eileen Ascrofti „Maagiline võti sarmi saladusile“ õpetab

Peegel — parim nõuandja

Ohtul enne magamaminekut sulgege end üksi magamistuppa ja vaadeldge tähelepanekult oma nägu.

Teie nägu on võtmeks teie olemusele. Ta ilmestab teid kogu välisilmale.

Vaadeldge joonekesi näos (ma ei vihja kortsidele!) — peenikesi jooni nina ja suu ümbruses, mis on tekkinud sinna naerust.

Ehkki teie püüate neid vähendada toitevate kreemide ja massaažiga, et nad ei rikuks näo välist ilu, ei ole tõelist vajadust nende pärast muretsemiseks. Nad ei võta ära midagi teie näo sarmikusest.

Need joonekesed pigemini ütlevad välisilmale, et olete õnnelik, hea inimene. Keegi, kes on alati valmis vaatama asju nende parimast küljest.

Vaadeldge oma otsaesist — märgatavaid meelepaha- ja murejoonekesi.

Need on joonekesed, mida tuleb eemaldada — peab eemaldama.

Oelge iseendale: „Ma lakkan muretsemast ja olemast tusane. Paha tuju ei võta enam kunagi minus võimust ega joonest väikesi reetvaid joonekesi minu näole.“

Ma võtan lugemiseks raamatu armsate lauludega, kui midagi vaevab mind või kui tundun endale tusasena.

Ma mõtlen meeldivaimale asjale, mida kunagi olen näinud, pääkeseloojangule vee kohal, viikerkaarle maal, valgele lumepildile jõuluajal, kuid ma lakkan muretsmast ja tundmast meelepaha.“

Tundke oma keha

Mida teie teate oma kehast, tema kujust, tema ehitusest, tema tugevusest?

Kas teie olete teda kunagi hoolega vaadelnud? Kas teie olete kunagi lahtirõivastatuna tähelepanuga silmitsenud oma keha peeglis?

Tehke seda mõnel õhtul, kui olete täiesti üksi, rahujalal välisilmaga ja kui päevased mured on hajunud ühes hämaruse tulekuga.

Korrake seda järgnevatil ja järgnevatil õhtul, kuni kaob igasugune ebamugavus, mida te võibolla alguses tunnete.

On väga rumal hābeneda omaenda keha. Paljud naised hābenevad ja neil tuleb õppida, kuidas kaotada seda hābi.

Sest, kuidas võiksite olla eneses kindel, kui vāldite kohtamast seda ennast, kardate teda tunda?

Vaadake keha ilu, mida Jumal on teile andnud.

Juukseid, nägu, silmi, milles peegeldub teie hing.

Pange tähele puusade ilu, jalgade eeskujulikkust joont, kuidas nad peenenevad ja peenenevad allapoole nagu lilletüved.

Niiviisi alasti olles ja end arvustades ei või esineda mingit pettust teie ja teie enda vahel.

Teie näete end sellisena, nagu Jumal on teid loonud. Teie ei saa ennast muuta, tundke vaid austust tema töö vastu.

Hoolitsege oma ilu eest!

Ei piisa sellest, et tunnete ja oskate hinnata oma keha ilu. Peate ka õppima, kuidas alal hoida seda lillele sarnanevat ilu.

Hoidke keha alati puhtana ja karastatuna.

Pidage silmas, et teid ümbritsevad esemed oleksid ühtlaselt lõhnastatud, sest erinevad lõhnad võivad sageli rikkuda üksteise meeldivust.

Ehkki teie nāhk on rasvane, ta vajab siiski teatava aja järele toitmist, et säilitada pealispinna siidist pehmust.

Umbes kord nādalas, peale kuuma vanni, hõõruge väheke mandliõli üle kogu keha ja masseerige hāsti nahasse.

Nādalas kord, kui teete manikööri. hoolitsege ka varvaste eest. Tehke neile pedikööri.

See tõstab teie enesetunnet, kui näete vannis istudes kümnet roosat hāsti hoolitsetud varvast vālja vaatamas vanniveest.

Teie kāed on väga tähtsad. Omistage neile suuremat tähelepanu, sest nad iseloomustavad teid niisama hāsti kui teie silmad.

Inimeste kāte järgi võite alati õelda, missugust liiki inimestega teil on tege-mist.

Niisiis hoidke oma kāed pehmetena ja valgetena. kasutage peale pesemist head kāekreemi.

Kui teie ei laki oma küüsi, siis hoolitsege selle eest, et teie küüned oleksid tõukepadjaga lāikele hõõrutud.

Pidage meeles, teie kāed vāljendavad teid ja seepärast a-dake neid vāljendades parimat, mis on teie.

Oppige tegema meeldivaid liigutusi, liigutage kāsi graatsiliselt ja kiirustamata.

Vaadeldge nāitlejate ja filmitāhtede kāsi ja teie nāete, et kāed võivad nāida ilusaina ka siis, kui nad on rakendatud kodustesse toimingutesse, nagu kudumine või kastekannu tūhjemdamine.

Hoidke oma juuksed kaunitena ja lāikivatena.

Kui nad on tuhmid ja elutud, leidke selle põhjus ja ravige neid.

Kūsigi nõu oma juukselōikajalt, ja kui tema ei suuda teid aidata, kūsigi nõu arstilt.

Šampooniga pesemine kord nādalas hoiab teie juuksed pehmetena ja ilusadena, ja kui neil on kalduvus olla liiga kuivad, tehke neile igakordne soe õlivann, enne kui hakkate pesema.

Valides endale soengut mõelge kolmele asjaolule:

1. Teie isiksus, teie tüüp.
2. Missugust osa teie elus etendate.
3. Nāojooned.

Kunagi ärge võtke omaks soengut, enne kui te pole kindel, et see sobib teile ja teie tunnete end sellega hāsti, ja pidage meeles, et palju tähtsam on omada hāstihoolitsetud juukseid kui kanda viimase moe kohast soengut.

Halb tervis — sarmi vaenlane

Iga naise kohuseks on hoolitseda oma keha ilu eest.

Samuti on naise kohuseks hoolitseda keha terveoleku eest, sest pole suuremat ilu ja sarmi vaenlast kui halb tervis.

Tāhtis on meeles pidada, et Jumalast antud tervis on loomulik.

Ainult oma keha eest halvasti hoolitandes või kannatades mõne haiguse all omame halba tervist.

Olen rāākinud paljude arstidega vajalikkude juhiste üle, mis aitaksid hoida naist parima tervise juures, ja ma toon siin saadud 10 lihtsat tervisejuhist.

1. Ärge kunagi tarvitage arstimeid, kui selleks pole erist vajadust.
2. Pūūdke magada igal ööl vōrdlemisi palju, olgu see kuus, seitse, kaheksa või üheksa tundi.
3. Pidage kinni mōōdukast dieedist, mitte rasvaseid toite.
4. Ärge söōge liiga palju ega liiga vāhe.
5. Kūlastage hambaarsti iga 6 kuu järele.
6. Jooge umbes liiter vett pāeva jook-sul.
7. Tāielik puhtus.
8. Hoiduge igasuguse vastumūrgi sūstimisest nii palju kui võimalik.
9. Magage lahtiste akendega.
10. Tehke mōōdukalt kehaharjutusi.

Hoidke korras oma iluvahendid

Üks laegas oma tualettlauas jātke iluvahendite tarvis. Katke see teie maitsele vastava vahariidega ja kinnitage rõhk-naeltega. Sellisena võite laegast puhastada nii sageli, kui tahate, ja hoida see alati puhtana ja korrastatuna.

Hoidke iga asja eraldi karbikeses, maniküürasju üheskoos, iluvahendeid ja vatti neile määratud kohas.

Heaks juhtlauseks, et hoida kõiki teie isiklikke asju parimas korras, on järgmine:

Hoidke iga teile kuuluvat eset nii puhtana ja kaunina, et kui ka nõudlikem tuttav tahaks teilt midagi laenata, võiksite selle talle anda ilma igasuguse vabanduseta või piinlikkusetundeta.

Ka vaibad tuleb puhastada ja suveks sisse pakkida

On ülim aeg vaibad suveks sisse pakkida, sest koid võivad neid kahjustada. Ka on suvel rohkem tolmu ning valgust — päikesevalgust, mis võib vaipade värve pleegitada.

See käib kõigi vaipade kohta: nii põrand-, sein- ja voodivaipade kohta, aga ka kõiksuguste katete, nagu diivanikatete kohta. Magamiseks tarvitatakse suvel ju õhemaid, kerge-maid vaipu, siis tuleb talvised kloppida, tuulutada ning kaitsta neid tolmu eest.

Erilist tähelepanu pōōrame põrand- ja seinavaipadele ning diivanikatetele. Need kloppime õues, vārskes õhus puhtaks. Kloppimisel pandagu tähele seda, et vaipa klopitaks vasakult poolt, siis langeb tolm, mis paremale poole kogunenud, vaibast vālja. Paremt poolt kloppides võime taguda tolmu koguni vaibasse, eriti juhtumil, kui on tegemist nāit. pärja või rūūvaipadega, millel pikemad lõngaotsad või üldse lahtine vil-lane pind. Kloppima peab hoolega, nii et kogu vaip oleks lābi klopitud. Siis peab

harjama vaipa, esiteks vasakult poolt, hiljem paremt poolt. Seda kõike peab tegema kohas, kus pole eredat päikese- valgust.

Nūūd tuleb panna vaibale mõnd koi-rohtu või pritsida nāiteks vedelikuga „Kadu“, katta paberiga, parem ajalehe-paberiga, rullida vaip kokku, pakkida jällegi ajalehepaberisse ja kōita nōōriga kinni ning nii jātta seisma.

Sūgisel tuleb vaipa enne tarvitamist jällegi tuulutada ja kloppida.

Ka vaiba vārvide vārskendamiseks võib, nagu vārviliste esemete juureski, tarvitada āādikat: vaibad tuleb üle pūh-kida āādikasse — harilik sōōgiāādikas — kastetud lapiga.

Kui vaipade juures on vaja teha pa-randusi, nāit. kulunud kohti nōeluda või kulunud narmaid uuendada, siis on sel-leks parim aeg suvel, kus aega on roh-kem. Kergemaid parandusi võib teha ka sūgisel enne vaipade tarvitusele võtmist.

Rāimed meie toitude esiritta

Kuidas korraldada sōōgisedelit

Iga pāev leiame teateid ajalehist, et rāimed on odavad. Rāimesaak on olnud rikkalik. Rāimi jātku juba soolamiseks-ki. Tallinna turul on viimastel pāeva-del igatiüks vōinud veenduda selles. Seepärast peaksid perenaised eriti rõhku panema rāimetoitudele ja tõstma rāime-toitude meie igapäevases toidusedelis esi-kohale.

Huvitav on, et meie restoranid hoiavad ikka ja alati oma vōōrapāraste nimedega varustatud menüüdest otse tagurlikku-seni kūūndiva visadusega kinni ega oska ajaga kaasas käia; nad ei taha nagu teadagi sellest, mida pakub turg käesole-val ajal ja mis vōiks olla kohane eine küllastajale.

Mulle jutustas poissmees-hārra, kes peab sōōma restoranides ja sōōl-lates, et ta nōūdnuv kelnert praetud rāimi. Talle olevat toodudki paar praetud rāime, mis olid määratud pigem isuāratamiseks kui sōōmiseks. Selles mõttes peaks siin mõn-dagi arusaamist meie toidusedeli suhtes muutma ja tõesti rohkem rāimi tarvi-tama.

Ra fuitjutatud rāimed on isuāratatavad hommiku- või õhtueinaks.

Rinnaperenaised saavad turult osta fuit-jututud rāimi — igapäev mārskleid. Mār-perenāistel on see aga rāstendatud. Iga maaperenāisel vōitfidi rāimi ise fuitjutada, ega see polegi nii rāste ettevōte. Ra ei tōaja rāimede fuitjutamine eristfist fūsefseadet, vaid seda vōib teha pāris koduste abt-nōudega. Selleks mōningaid nāpunāiteid, mille alufets on (kōdumajandusfōja poolt antud juhtnōōrid, peetud hommikufistel rāa-dio lūhiloenguil).

Enne fuitjutamist tulefs rāimi lasta fōol-duda, kui neid tabetafte pifemalt fāilitada. Sellefs hōitafte rāimi enne fuitjutamist fān-gefs fōolfees 24 tundi. Kui neile lūhifalt fōola peale riputatafte, fūis ei fōa rāimed nii mārslafed. Siis vōetafte fūndla fāanega pāda, pannafte pōhja tooreid fādafafid vōi lepafafid, nendele õlgi vōi pūhās rātt ja rā-tile rāimed. Pāda pannafte tulele. 10—12 min. pāraf on rāimed mārmlis. Rāant ei tōhi eemaldada, vaid rāimed peatvad lōel fēisfma fūni jāhtumifeni.

Hollywoodi täht Loraine Day nāitab, kui-das vabal ajal kasulik on teha nāputōōd. Valmib kaunis vaip. Asjatundjad ise nāevad, kuidas siin tōō käib.

See on kōige lūhifam vōte rāimede fuit-jutamifets. Ra vōib lōel mārslas fuitjutada. Sellefs vōetafte pōhjata tūnn, mille lūfte otfa tēhafte vōrt, millele lāvitatafte rāimed. Rūti tēhafte tūnni alla, aga tuletōlle olgu mārslaspool tūnni — felle vōib fāevata mārslas. Fuitjutamifets fālla peale rāvitada toō-reid leppi vōi fādafafid. Sōōige pārema mārslas fāga rāimed fāab lepafūifuga.

Vōib fuitjutada fa pāris mārskleid rāimi ja fūis fuitjutamifets fōola peale riputada, nii on need lōelgi mārslasvāmad, aga need ei fāili fāua.

Perenāistel olefs fōigilii fāfūlif fāfēfada rāimede fuitjutamifega. Ra āhvenāid vōib fāmuti fuitjutada, ānult nendega fēstaf see menetlus fāuem.

Turu hinnad

Tallinna turg

Turul kaup ja teenust, nõudmine elav. Eriti elav tegevus on laaturul. Märsket aetvõlja palju, hinnad alanenud.

Liha suurimüügil: sealiha 106—115 f. lg., loomaliha 55—85 f., vasikalih 65—90 f., lambaliha 80—90 f. lg.

Liha väikemüügil: sealiha 110—125 f. lg., loomaliha 60—125 f., vasikalih 70—150 f., lambaliha 90—110 f. lg., jõe peab-
jalad 70—100 f., soolatud sealiha 110—125 f., sulatatud searaso 155—160 f., su-
latamata searaso 130—185 f., juttu- ja
teedufint 200—250 f. lg.

Lapetus liinud: kanad 120—280 f., kana-
pojad 30—100 f. tihk.

Ralad: märsked raimed 20—25 f., latilad
50—60 f., kammeljad 25—40 f., lühed
400—500 f. lg., kōhab 120—160 f., forel-
id 200—300 f., angerjad 180—280 f., ah-
venad 20—40 f., haugid 50—80 f. lg., li-
lud 75—80 f., turjad 10—15 f. lg., viimad
40—65 f., jiad 150—180 f., linastid 60—
65 f., soolatud fiig 150—170 f. lg., suitsu-
raimed 8—15 f. kinneme, suitsuangerjad
300—400 f. lg.

Pitmasaabusel: talutõdi 190—200 f.,
meiereitõdi 210—221 f., hapufoor 115—
125 f., kohupiim 35—45 f., junistub forbi
jargi 110—190 f. lg.

Ranamonad, olenedes juuristest ja rastu-
fest 10—14 f. paar, Eesti Munasporbi 1.
valitu munad 126 f., 2. valitu munad 107
f. lg.

Teraviljasaabusel: rullijahu 21—22 f.,
laetajahu 25—28 f., odrajaahu 30—33 f.,
sepitajahu 30—35 f., laetajahu 30—45 f.
lg., rullileib 19—22 f., peenleib 33—40 f.,
sepit 35—38 f., lai 35—65 f., manna 43—
50 f., odratangud 28—35 f., truuibid 35—
48 f., laetatangud 35—40 f. lg.

Mei 210—220 f. lg.

Mei- ja juurvilja (muulune): peatapsas
95—100 f., haputapsas 40—50 f. lg., ka-
litad 25—30 f., peedid 30—38 f., porgan-
did 40—45 f., sibulad 40—50 f., kõrvits

35—40 f. lg., hapud lurgid 3—7 f. tihk,
kartulid 30—100 f. 20-l. mõõt, 7—8 f. lg.

Märsked aetvõlli: tomatid 400—500 f.
lg., sparglid 100—200 f., turgioad 200—
300 f., kalat 80—90 f., spinat 40—50 f.
lg., rabarber 10—20 f., hapuoblikad 40—50
f. lg., märsked lurgid 20—40 f., roheline
fibul 2—4 f. tihk, murelaid 3—4 f., por-
ganid 15—18 f., rebitid 5—15 f. kimp,
kallapajas 25—75 f. pea, märsked kartulid
150—200 f. lg.

Puumõli ja marjad: õunad 100—200 f.,
jõhvõlad 50—60 f. lg., jidrunid 15—20 f.
tihk, pähklid 280—300 f., kimpott 350—400
f., kummatatud õunad 400—500 f. lg.

Seened: puratõidud 100—150 f., mür-
lid 100—140 f., mitmejugaes soolatud see-
ned forbi jargi 150—300 f. lg.

Dükse ja kindaid Iclubüroos

Seiubüroosse on toodud viimastel päeva-
del peenrahafoori üle 1 fr. rahaga, 11 hõbe-
lufikat, millel kõigil monogrammid „M. A.“,
paffi võitfidega ja peenrahafoori, wanaaegne
raadio walgusdiallaja, kollajest metallist
naisterahwa käekell (leitub Roje meikast),
hõbeanjetinõõbid, monogrammitiga „M. A.“
tõmbelufuga peenrahafoori, milles 2 fr. raha,
peenrahafoori üle 1 fr. rahaga, paff, milles
9 paari naisterahwa pruugitud trikoopüffe,
peenrahafoori üle 1 fr. rahaga, mape, milles
walge rätik; meesterahwa käekell, pruunist
nahast meesterahwa kindad, rahafoti 2 fr.
rahaga, naisterahwa pruun käekoti, prillid,
tumejuline kollane mantel, peenrahafoori üle
3 fr. rahaga, walgest metallist pliiats, nais-
terahwa jalgratas, mappe, milles korpustol
ja paar wanu kalosse, walke tiif walget
markiit riet, meesterahwa finafast riideid
püffid, lapse punane käekoti ühes kinnastega,
auto uffe käepide, 2 kotti kiviõli umb. 80
lg., mis leiti jadamast, kuldkauboru „M. A.“
nimetähedega, meesterahwa nahkformindad,
meesterahwa jalgratas, raudlatti, raadio-
luba ja mõned kiiituhingid Saan T a m m e
nimel, arsti kuulbeaparaat nahast kotis,
niffelkäekell, päiefepriilib, peenrahafoori üle
10 fr. rahaga ja auto bensinipaagi kott.

Kui mesilased hoidavad peret

Mis mesinikul waja tähele panna

Päewast päewa suurem osa soojusega loos
kõhwarab ja mesilased pered ja ruum tarades
jääb üla kistamata, muutub soemaks ning
soo alalhoju inistinkti aetuna lahtuwar ofa
mesilast tarust, et ofida omale uut eluaset.
Meie oludes mesilased säilemewad juuni ja
juulikuul kui ilmad jelleks küllalt soojad.
Wäliselt mesilaste tegewust waadates on
wõga raske aru saada kas pere haffab säile-
lema või mitte. Rohke lestele lend kefi-
püewal mesilast, mesilastest rippuwar kobarab
kennulana ja taru räästa all, või suur
mesilaste hulk ei tähenda iga korb et pere
haffab säilelema. Paremaid säilemist
ennustawaid tunnemärke leiame taru awades,
kui selgub, et mesilased on ehitanud emakuppe
ja neist ofa on juba kaanetatud, siis mõime
loota lähemal päewil säilemist. Siin wõi-
wad kõrwalekalbumised ette tulla, näiteks
wõib säilem wõljuba mõni päew enne kuppude
kaanetamist kuid ka mõni aeg hiljem kuppude
kaanetamist, olenewalt pere meeleolust kui ka
ilmastikust.

Mõni tund enne pereheitmist lahkab
korralik pere töötamast,

lefeb lennawad suurel hulgal wäljas, ofa
mesilast kogus kennulana ette kobarasse, ta-
rust on kuulda tugewat suminat ja mesilased

Paljasti maanteel nr. 64 on hoiul üfs
leitub jalgratas, mida wõib sealt ka kätte
saada.

Tallinna linna trammi ja omubuse poolt
antud üle sinna unustatud esemeid: 15 paari
kindaid, pealeselle üfifid, tudemasin, kaela-
fall, üfs punase-jiniise firju kaelarätt, mees-
terahwa tööpüffid, wiimawari, nahast pabe-
rositiios, mustast nahast turufoori, tasku-
pliiats, wineerist tühi kartong ja laste
wiimawari.

O.ü. „Mootori“ omubustesse unustati
rida kindaid, pruun portfell, milles pudelid,
plekifid, peenrahafoori wähefe rahaga,
koolilõplase müte, paberisfe palitid mees-
terahwa kindad, metallist mõõdulint ja wiima-
wari. Meidfi esemeid saab kätte Iclubüroost.

haffawad suuremal hulgal taru poolt ofa-
tagast lennama, kuni tarust wäljub kogu
säilem. Ühes säilemiga lennab ka wana ema.
Säilemist wäljuwar säilemist tarust tella
9—2 wahel päewal, kuid tuleb ka hõlpsalt ette
juhtumeid, kus säilem wäljub juba tell 8
hommikul või jalle tell 5 õhtul. Tarust
wäljunud säilem lastub harilikult mõne war-
julife punofa või pööfa külge, efimefe säi-
lemi puhul tuleb arwa juhte, kus säilem itma
puule lastumata kangele ära lennab. Mees-
lats, kus pühkumad mabalamad puud, tuleks
pühkida neid sinna paigutada või

Kinnitada tarude wahel postide

Külge säilemistpüüdjaid.

Mõned mesinikud säilemist wäljalennust teewad
mitmejugaes mura, lastes püffi, kõlitasdes
kelli, trummelbades wastu pleffe j. n. e., kuid
peab märkima, et see ei soodusta mesilaste
mabalamasse lastmist ega kiiremat kobaras-
mist nagu arwataffe. Säilemi kobaramist
kiirendab kui püffime-pühustame õhuslen-
dadaid mesilast weega, aga niti et mefi mefi-
lastele langeks püffid. On säilem juba kate-
litult kobarunud tuleb afada peatselt tema
mahawõtmisele, on säilem lastunud mõne
peenema ofa külge, siis on teda kõige kergem
ära wõtta punofa maha kōifamifega, afub
aga säilem suurema pun wõib ofa küljes, siis
asetataffe kõrgemale tema peale säilemist
ning ettemaafitult alt suitu andes sunnime
neid waffa minema. Kui mesilased kōit
säilemist waffa kogunenud, siis wõtame wala
ettemaafitult puult alla ja on soowitam see
asetada kuni õhtuni kōstife jahedasfe ruumi,
kus nad siis rahunewad, ning õhtu eel ajame
juba warem walmisfeatud urde taru. Säi-
lemist wõib taru raputada kas lae pealt wõit
lennuanga kaudu. Taru, kuhu paigutataffe
säilemist, tuleb wastawalt säilemist tegewu-
lele paigutada raame 5—8 ft, mis ofa wõis-
tunud wäheemast ühe kolmanfiku raami su-
ruse kuni färijega.

AEG ON TELLIDA
„UUDISLEHT“ 15. JUUNIST!

GLORIA-PALACE

6, 8, 10.
4, 6, 8, 10.

Kino
BI
BA
BO

Esietenduseks romantiline seiklus-
rohke põnevusfilm. John Carroll,
Steffi Dana, Rod La Rocque

„Hi, Gaucho!“

Huultav lisaeeskava

4, 6, 8, 10.

ESJETENDUSKINO

„ARS“

end. „Gr. Marino“ raames
6, 8, 10. 4, 6, 8, 10.

Esietenduseks huumoririkas laulu- ja muusikasuurfilm!

Irene Dunn, Douglas Fairbanks

„Armastus esimesest si mapilgust“

See teravmeelne ja naljarohke faras meelid igale kino-
külastajale.

II. HUVITAV LISAEESKAVA.

HELIOG

6, 8, 10
4, 6, 8, 10

Anna Dammann, Gertrud Mayen, Ernst von
Klipslein, Hans Brausevetter Hermann Suder-
manni teoses

„Jaanituli“

„KUNGLA“

Jeannette Macdonald, Lew Ayres, Frank Morgan j. t.
laulu- ja muusika suurfilmis

„Serenaad sinule“

II. Ray Milland ja Heather Angel põnevastisulises ja
kaasakiskavas
kriminaalfilmis „Buldog Drummond“

Kino „SATURN“

Saali 2.

Suurfilmi „Inimene, kes
unustas oma nime“ järg „Professor Vilcur“
Peaosades: Junoša Stempowski, Elisabeth Bar-
ševska. — II. Gary Cooper, Claudette Colbert
haruldases
suurfilmis „Sinihabe“

Ainult

„UUDISLEHT“

ilmub peale lõunat

Värskeimad

uudised

leiate

„Uudislehes“

Raadio

KOLMAPÄEV, 19. juuni:

17.45 Teated ja reklaam.
— 18.00 Türi: Prantsuse
keel. Tallinn ja Tartu:
Vall ja serenaad*. —
18.30 Operetikle*. — 18.55
Tõeliskond erakordsel ajal.
(Tõeliskond ja loeng) — 19.15
Tallinna garmisoni orkestri
kontsert. — 20.00 Metsa-
võlud*. Tartu: (—20.20) Ve-
nekeelne teadete-saade. —
20.30 Päeva märkmik või
vahemuusika. — 20.35 Eil-
sest tänaseni. — 20.40
Päevauudised. — 21.00 Õige
aeg. Teated. — 21.10
„Meloodiline 12“ laulab.
— 21.25 Türi: Põllumajandus-
likud teated. — 21.35 Türi:
Suve algus mesilas. —
21.25 Tallinn ja Tartu: Po-
puriid*. — 21.50 Kui halb
ilm sunnib lapsi tuppa jää-
ma. — 22.05 Õhtumuusika*.
— 22.50 Õige aeg. Päeva-
uudised ja sporditeated. —
23.05 Türi: Päevauudised
inglise ja saksa keeles.

NELJAPÄEV, 20. juuni:

7.00 Äratumäng. Võim-
lemine. — 7.20 Õige aeg.

Ilmateade. Päevauudised. —
7.30 Hommikukontsert*. —
8.15 Perenaiste. — 8.20
Turuteated. — 8.30 Hom-
mikupalvus.

17.45 Teated ja reklaam.
— 18.00 Muusikalisi suitsu-
rõngaid*. — 18.30 Paralepa
rahvas suvitab ja ootab
Võidupäha. (Mudilastele).
— 19.00 RR orkester män-
gib. — 19.45 Majanduslik
ringvaade. — 20.00 Lapse-
põlve mälestusi*. Tar-
tu (—20.20): Venekeelne
teadete-saade. — 20.30
Päeva märkmik või vahe-
muusika. — 20.35 Eilsest
tänaseni. — 20.40 Päeva-
uudised. — 21.00 Õige aeg.
Teated. — 21.10 Viis minu-
tit tervisele. (Tartust). —
21.15 Helisevad saared*. —
21.30 Vaika lindude riigis.
— 22.00 Muusika kohvikust.
„Kultas“. — 22.50 Õige
aeg. Päevauudised ja spor-
diteated. — 23.05 Türi:
Päevauudised inglise ja
saksa keeles.

Kes ei kuuluta —
ei saa ärikseda

kummikaupu:

Kohale jõudnud uus saadetis

Kõõgipõlled
Lastepõlled
Majapidamise-kindad
Lastealusikummid
Kummirille
Soojaveekotid
Ujumisrõngad
Supelrõõd

Müük suurel ja väiksel arval.

A. S. F. O. Treublit

Tallinnas: Pikk 18. Abikauplus: Tartu mnt. 2.
Nõmme: Turuplats.

Keskõdala 661 vastu
neljapäeva — E. Matsoni,
Niguliste 5; Kadrioru, Nar-
va: nt. 64; S. Pärnu, Pär-
nu mnt. 68; E. Urmi, Sa-
kala 3. Nõmmel — Tros-
sini apteek, Apteegi tän. 4.
Kivimäe apteek, Pärnu maan-
tee 245.

Igapäine öövalve Kopli
apteegis ja Tall. Ühishaige-
kassa apteegis (Ühishaige-
kassa liigetele).

Kindlustate

endale huvitavat
lugemist, kui tellite
„Uudislehe“

„Uudislehe“

kuulutamise sedel

19. juunil 1940 N 160.

Kõigile „Uudislehe“
lugejatele võimalda-
takse käesoleva sode-
liga tasuta kuulutada
„UUDISLEHES“

Iga sedel, mis esitatakse
„Uudislehe“ talitusele kahe
kuu jooksul ilmumispäevast
arvates, hinnatakse kuulu-
tuse andmisel lehe üksik-
numbri hinna väärtuseks:
seega sedel on kuulutamise
väärt 6 senti

Lähemad tingimused
igal pühapäeval „Uu-
dislehe“ kuulutamise
sedelil.

„Uudisleht“ ilmub täpseviiti keskpäeval, pühapäeviiti
varahommikul.
Toimetaja ja tallitus: Tallinn, Rataskaevu 9.
Posti aadr.: „Uudisleht“ Tallinn, postk. 188. Posti j. arve nr. 820.
TOIMETUS: avatud täpseviiti kella 9—19.
Telefonid: peatoim. ja sekr. 469-71, päevauud., karikat.
427-18, kaugek., sport ja kohal. teated 460-49. Telefoni-
uudiste vastuvõtmine sama päeva numbrisse kella 11-ni,
laupäeval kella 17-ni.

Vastutav toimetaja: Aleksander Peterson.
Kõnetunnid: kl. 10—12, telefon 469-71.
Eelindaja Tartus: Gustav Adolfs 63—4, tel. 37-16.
TALITUS: avatud täpseviiti kella 8—16.
Telefonid: 455-33 ja 469-98.
Väljaandja: Kirjastus-Osahhing „Sõnn“Gud“.
Asjaajaja direktori kõnetunnid kella 10—12, tel. 427-18.

Tellimise hind: 1 kuu kr. 1.45, 2 kuud kr. 2.75, 3 kuud
kr. 4.—, edasi iga järgmine kuu kr. 1.25, 12 kuud kr. 15.—.
Välismaale tellimishind kahekordne. Aadressi muutmise
25 s. 3 ja rohkem kuudeks tellijad võivad saada „Jutu-
lehe“ 25 s. kuus ja kuukirja „Uus Talu“ 5 s. kuus.
Kuulutuste hinnad: esiküljel 12 s., tekstis 12 s., tekstis
tekstikirjaga 15 s. ja kuulutusküljel 5 s. mm veerul.
Tõõ- ja korterikuulutused poole hinnaga. Kuulutuste
koha valikut ei kindlustata.

„Uudislehe dessant“ L.-Eesti rannikul

Mälestussammas Hara küllakarjasele

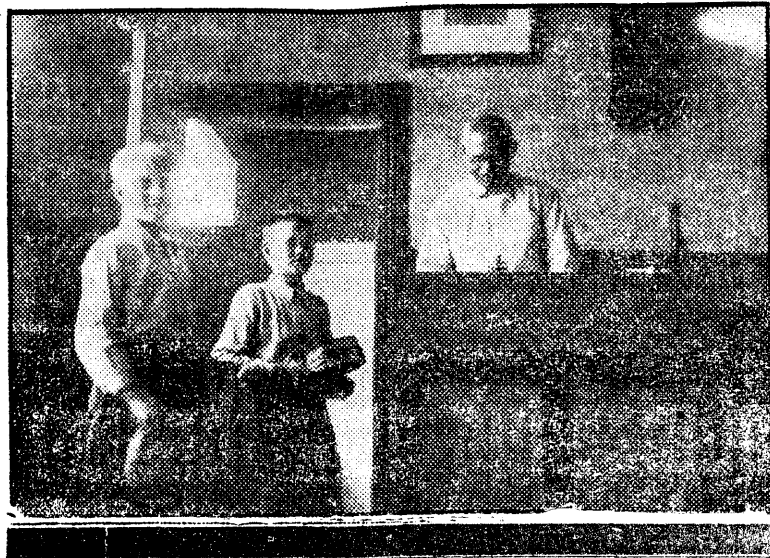
Karjasepalk — 4,5 krooni lehmalt juve eest. — Tänapäeva karjapoiss on agar raamatukogu külastama. — Suvel karjas, talvel kooliteenijaks

On pühapäevane kehtpäev, kui „Uudislehe“ dessantmeeskond saabub Hara külla jerväl asuva helerohelise koolimaja ette. Soone jätab esialgsel vaatlemisel küll rohkem suvila mulje rohkete õitsemate lillepeenardega ühe ees. Vähe-male jõudes selgub aga, et tegemist on veel koguni mitmekordsest ametliku hoonega. Siis Hara 4-klassilisele algkoolile asub siin ka postiagentuur ja avalik raamatukogu. Kõigi nende asju ajab koolijuhataja härra K a n n e s, kes parajasti ongi raamatute laenutamisel. Nähesse talle on Tallinnast saabunud linnast märskaid sumitajaid ning need tõttavad nüüd koha end varuma ajavii-telugemisele mihmaleiks päeviks, mida maamehed küll pikisilmi ootavad, kuid mis siiski veel tulla ei taha. Kogus on hästi korraldatult üle 600 köite, mille hulgaist juba iga sooviija endale midagi leiab.

Tulevad siia ka noort poissi, S. K e m m e l g a s ja K a n d m a, kellest kumbki valib endale ka mõne kõhufat köidet — jätub pikema ajaks. Eriti näib seda maja olevat K e m m e l g a s.

Tema on Wirve küla karjane ja ametikohuste täitmisel jääb küllalt mahti kirjandusega tegelemiseks.

Siin, rannas, käivad terve küla karjad ifka veel koos. Selle peamiselt põhju-seks on küll eeskätt lehmade väheus. Suuremal osal rannataludest on neid vaid üks, paremal juhul kaks. Üksikatalu-

Ceskujulikud poisid

Karjased suvel koolijuhatajalt raamatuid nõutamas.

del karjase palkamine kehtugustel asja-oludel oleks liiga kulukas. Terve küla karja hoides teenib aga karjane kehtmise palga. Nii näiteks Hara külas makstakse karjasele iga lehma pealt juves neli ja pool krooni, millele lisaks antakse ka pi-jut talimoona.

Ja jõulust toob iga perenaine veel „karjaseanni“, j. o. worstirõngale lisaks ka tüki sealihha, kapsaid, tangu jne.

Kui karjane endale talveks ka mingi-jugust tegemist suudab leida, elatab ta enda sel kombel päris kenakesti ära. Wirve küla praegusel karjasel on aga kindel tahmine, nagu suuremal osal ran-nanoortest kunagi, pääseda merekooli edasi õppima. Ja kes mõis kin-del olla, et praegune ran-narahva sõrmae juht kord ei juhi laia del meredel juu-ri ookeanilaemu?

Siis rahapalgale on ju suvel karja-jel ka prii ülespidamine. Järgemööda ta on külas igas talus nädala „täispan-fionil“. Raha jääb sel kombel alles ja ai-tab koolikamatuste teostamisele tõhusalt kaasa.

„Maale jääda ja põdu harima hakata siis ifka pole õiget töötamist?“ eitame poistele küsimusele.

„Ei ju mõis koh, kui neid maid nii võtta oleks, aga... merel on siis-ki ette,“ arwab tulevane kapten ka-lades.

„Sa kindlasti ifka ka kooli?“

„Ei seal mereigi ole ilma koolita teha midagi. Sel ifka kool läbi, sel laemad koi-l lahti.“

Ta on praegu alles veel pisut noor meremeheks otsekohe pihitahhami-seks, kuid rannarahvas harjub juba wa-rakult tegema kindlaid otsusi, millest hiljem ei taganeta.

On aga ka teistliiki küllakarjaseid, kui nende agar ametivend Wirve külas. Nii Hara rahval oli karjane, kes kogu oma eluaja meetis siinsetel randadel, ega iqaatunudki mujale. Niisuguseks meheks oli Toomas Heinakroon, kes läi-nud aastal juri wana meheks. Palju

aastaid tagasi ta ema tuli Kõnna rannast Hara karjaseks, tines kaasa ka väike poistele, kes oligi Toomas.

Naine jäi Hara karjaseks kogu oma eluajaks ning tema surma järele mõttis poeg ameti üle. Suvel karjas, talvel täitis Toomas Hara algkoolis koolite-nija kohuseid kuni surmani. Siisem sel-gus, et karjasel oli aja jooksul pisut ra-hagi kõrwale pandud. Sellest piisas kor-ralikkudeks matusteks ja jäi veel ülegi. Hara rahvas on nüüd Tallinnast ühe kiviiraiuja käest tellinud wastawate fir-jadega mälestuslamba, mis tahetaks juba lähemal ajal hauda üles seada Toomas Heinakrooni le, kelle elu-tööks oli hoida ja hoolitseda Hara rahwa karja eest.

Emajõe omapärased parvepoisid

Käsi ulatuslikud parvetustööd. — Pakane takistas wedusid. „Nüüd on nii, nagu oli wanasti“. — Teenistusega ollakse rahul

Emajõel töötavad praegu küm-ned mehed parvetustöödega, mille juures tegemist pole harilikke parvepostega ega ka talaliste par-weedega, waid sootuks eriliisi asja-meestega ja ettevõttega. Praegu-seid parvetajaid weawad weeteed mööda metsadest Tartu kotta neid metjamaterjale, mis talwel pakase ja halbade teolude tõttu jäid met-sadesse wäljavedamist ootama. Ta-waliselt on wiimaste aastate jooksul selle töö ära teinud weoautod wõi jälle hobused, kuid tänawu on jälle teenistust jõe parvetajatel, just nii, nagu oli wanasti, nagu nad ise tähendawad.

Pitaks teekonnaks ehitatakse oma-pärane parw. See koosneb kolmest osast, kui parvetajatele tulewad proovid, mida tänawu ongi kõige suuremal hulgal met-sadest wälja wedada. Esmene ja teine osa parwest on ehitatud harilikule alt kottufinnitunud parveraamistikule, mil-le laotakse hiljem proovimärnad peale. Kolmas osa parwest on aga suur jõe-lobi, millele samuti laotakse peale aukar-tustäratavalt suurt koorem. Omawahel on lobi kui ka esimesed kaks parveosa ühen-datud sel kombel, et kogu parw oleks wahapealt ülikohadest paenduw. „Muide sõida nagu puuhundiga,“ üt-lewad parvetajad ife, „ja siis mõis sedagi juhtuda, et kogu parw läheb uppi: fõi-dab madalikule, kaldasse kinni, wõi juh-tub mõni teine õnnetus!“

Jgal parveosal on peal oma juht. Kes pika teibaga on kogu aja tegewuses, et parwe juhtida õiges suunas. Lobja-mehel on kahtuda veel suurt lobjatüür.

ankur, pärafööid ja muidki keerulisi riis-tapuid. Reapten, kui parwejuhti mõis selle nimega nimetada, asub kas lobjal wõi ohlikkudest kohadest on esimese par-weosa peal sealt mehel abiks. Kuigi te-gemist on ainult parwega, on siingi igal mehel täita wastutusrihas ülesanne ja igaüks peab alati olema tähelepaneli-kult oma töö juures.

Parajasti asub üks kehtuguseid parwi Tartus Riivijilla juures. „Dotame aga, millal ujul awatakse ja saame silla alt läbi sõita,“ seletab parwejuht. „Õlgi täna siin rabelemist rohkem kui kogu tee-konna jooksul waremalt, sest just wiimane osa teest — Riivijilla ja Wabadus-silla wahapealne osa — on väga ohulik. Rehet jõe asub madalam osa ja raske parwe läbijuhimine on võimalik waid kõrwalt niidelda mööda hülides. Nõudis küll pingutust, kuid fõif läks siiski õnne-likult!“

Selle parwe meeskond koosneb waid neljast inimesest: kolmest mehest ja ühest naisest. Wiimane on kaotas perenaise; aga ka töömehe eest wäljas, kui seda peaks tarwis olema.

Naisparvetaja peamiselt ülesan-deks töötamisel on niidelda ühen-duse pidamine parwe ja kalda wahel,

kui parwest tuleb wedada fõied kaldale, kust hakatakse madalikule lähenemisel parwe omakorda juhtima.

„Tänawu on eriti Wõrtsjärwe ümbru-ses rohkem metjamaterjale, mis ootawad jõeteel wäljavedamist,“ jutustawad par-wetajad. „Kuigi teekond Wõrtsjärwe juurest Tartu on kaunis pikk ja sageli tuleb teel olla kuni nädalapäewad jär-jeft, siiski on tänawu weotöö küllaltki tasum.“

Toome korraka ära kehtmiselt 120 fr.

weotulude ulatuses prowie, millega nä-dalas iga parwetaja siisjetulek ulatub kehtmiselt 30—40 kroonile. Ja kust meiejuugune maidu niisugust palka näeks?“

Edasi selgub parwetajate jutust, et fõige enam lobjamehi, kui ka harilikke parweulaseid asub ifkagi veel Peipsi rannatüladest, kust neid tööhooaegadeks koguneb Wõrtsjärwe ümbrusse. Kuid omadki mehed, eriti jõe- ja järweäärjed elukutielised kalurid tegelewad metja-materjalimeega, sest sealt saadaw siis-jetulek tuleks ifkagi nagu kergemalt tas-kusie — on ju kaluri igapäewane leib waewarikkam kui ühegi teise tööala juures.

„Wahapealsed aastad olid parweta-mise suhtes wähetasumad ja sellestõttu paljudki endised elukutielised parwe-mehed müüsid oma lobjad ära ja otfi-fid uut tööala,“ jutustawad parwel puh-kawad mehed. „Tänawu juba mõis pä-ris head raha teha parwetööga, aga nüüd pole enam sellekohaseid weobinõusid nii suurel hulgal, kui seda näib waja olewat. Aga parem seegi — nüüd mõiwad wähe-malt need, kes weel saawad parwetada, saada siisjetulekut kogu suwe jooksul ja sealjuures teeniwad kenakese rahakumma tagawaraks. Nii et siingi on ühele õnn-teistele õnnetuseks, wõi ümberpöördukt, nagu seda igapäewases elus fõifjal mõime märgata.“

Ja mehed näifegi olewat rahul endi-ga — neil wähemalt on teenistussallikas ligemale kogu suweks käes ja mis seal siis muret tunda teiste pärast! Üks mure on aga neilgi: „Kui ainult natu-kegi tõuseks Emajões mee-pind, siis lähaks see parwe-tamisaasjandus ka natuke nagu kergemalt. Nüüd teewad madalikud muret ja nõuawad kogu par-wetustee-konna kestel pidawat ning hoo-

Rahwavalgustajate abielu

Teisipäeval registreeriti Tallinna linna perekonnaseisumetis Linda Karu ja Elmar Oja abielu. Pruut on lõpetanud Kehtna kõrgema tütarlaste kooli ja te-gutsenud kodumajanduse konsulendina, kuna E. Oja oli varemalt õpetajaks ja töötas praegu Eesti Haridusliidus konsu-lendina.

Töölisele lihtsatu abiellumise puhul

O. Kerjon ja So kuniisfarmetööstuse juha-tus on otustanud maksta oma töölisele abiellumise korral ühe kuu palga ja lapse sündimise puhul 50 fr. Töölise surma pu-hul maksetakse omaistele ühe kuu palk. Praegu töötab kaitises umb. 200 töölift 5 päewa nädalas. Kõigile maksetakse ka elu-talliduse lihtsatu.

liht järelewalwet, sest pole hullemat kui see, kui parw juhtub madalikule jõitma!“

„Senikaua kuni mina olen parwel, pole seda juba karta,“ ütleb seepeale seniajani waikinud naine weidi nagu riikalt, kuid kindlalt.

„Noh, noh, õige see ju on!“ on wanim meestest nõus. „Senikaua kuni naised parwel, pole õiget parwemehe elu, pole napjutamist, kallust ega laulu!“ ... Aga — saab läbi ka niimoodi!“

Mäts.